

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

ตำบลบุญเกิด อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา มหาวิทยาลัยพะเยา

ศักยภาพตำบล

ประเมิน (ก่อน) : ตำบลที่อยู่รอด

ประเมิน (หลัง) : ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลบุญเกิด แยกออกจากตำบลดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลดอกคำใต้ ตำบลสว่างอารมณ์ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลคือเวียง อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลดอกคำใต้ อำเภอ ดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา และตำบลจำป่าหวาย อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พะเยามีพื้นที่ประมาณ 16.6 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ตำบลเป็นที่ราบลุ่มไม่มีภูเขาเหมาะสำหรับการเกษตรเนื่องจากลำน้ำร่องช้างไหลผ่าน และมีร่องแก และห้วยคอกหมู ซึ่งสามารถรับน้ำมาจากอ่างแม่คำใต้ตลอดปี ตำบลบุญเกิด มีทั้งหมด 9 หมู่บ้าน และมีครัวเรือน 1,305 ครัวเรือน รวมประชากรทั้งหมด 3,066 คน แบ่งเป็นเพศชาย 1,467 คน เพศหญิง 1,599 คน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาและรับจ้างทั่วไป

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

จากข้อมูลความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านความเป็นอยู่ ด้านการศึกษา ด้านรายได้ และด้านการเข้าถึงบริการรัฐ ตำบลบุญเกิดมีความต้องการพื้นฐานในด้านรายได้มากที่สุด ในขณะที่อีก 4 มิติ ประชากรได้รับความต้องการในระดับที่เพียงพอแล้ว การพัฒนาพื้นที่ทางโครงการต้องการเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน จากการสำรวจในพื้นที่ตำบลบุญเกิด มีการทำเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ เพื่อแก้ปัญหาด้านรายได้ของคนในชุมชน มี 2 ทางเลือก คือการลดรายจ่าย กับการเพิ่มรายได้ ดังนั้นทางโครงการได้ให้ความสำคัญกับการทำเกษตรกรรมด้วยวิถีวิถีกรรมธรรมชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการลดรายจ่าย และการเพิ่มรายได้นอกจากนี้ยังลดการใช้สารเคมี และฟื้นฟูสภาพดิน โดยการนำวัสดุที่เหลือใช้จากการทำเกษตรกรรมนำกลับมาใช้ใหม่ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาพื้นที่

โจทย์พื้นที่

เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ของตำบลบุญเกิดประกอบอาชีพด้านการเกษตร ทั้งทำไร่ นา สวน และประมง มากถึง 1,279 คน แต่ยังมีบางพื้นที่ที่เข้าถึงแหล่งน้ำธรรมชาติลำบาก ทางโครงการจึงได้ร่วมมือกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดอกคำใต้และเล็งเห็นถึงการพัฒนาพื้นที่ โคนง นา เพื่อช่วยเพิ่มความสามารถในการประกอบอาชีพทางการเกษตรที่ยั่งยืน

กิจกรรมที่ดำเนินการ

ตำบลบุญเกิด ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมทั้งหมด 3 กิจกรรม ดังนี้

1. การจัดทำแผนที่และการบริหารจัดการน้ำของชุมชนเพื่อการเกษตร
2. การจัดทำธนาคารน้ำใต้ดิน
3. กิจกรรมการบริหารจัดการน้ำเสียของชุมชนด้วยหลักกรรมธรรมชาติ โดยวิธี banana circle

กลไกการดำเนินงาน

การอบรมให้ความรู้ในเรื่อง การจัดทำแผนที่และการบริหารจัดการน้ำของชุมชนเพื่อการเกษตร การจัดทำธนาคารน้ำใต้ดิน การบริหารจัดการน้ำเสียของชุมชนด้วยหลักกรรมธรรมชาติโดยวิธี banana circle ผ่านกิจกรรมต่างๆ และเพื่อสร้างโอกาสในระยะยาวจึงมีการให้กลุ่มเกษตรกรร่วมกันวางแผนพัฒนาพื้นที่ให้เหมาะกับโคกหนองนาโมเดล

ผลลัพธ์

1. การจ้างงาน (45 อัตรา) ประกอบด้วย
- บัณฑิตจบใหม่ 22 อัตรา , นักศึกษา 12 อัตรา , ประชาชน 11 อัตรา
2. การพัฒนาทักษะ 4 ด้าน ประกอบด้วย
ทักษะด้านการเงิน (Financial Literacy) , ทักษะด้านสังคม (Social Literacy) , ทักษะด้านดิจิทัล (Digital Literacy) . ทักษะด้านภาษาอังกฤษ (English Literacy)
3. การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
ตำบลบุญเกิด พัฒนาพื้นที่ทำกินให้เป็นต้นแบบในชุมชน เพื่อสร้างความสอดคล้องระหว่างภูมิปัญญาพื้นบ้านกับธรรมชาติในพื้นที่นั้นๆ เป็นการที่ให้ธรรมชาติจัดการตัวเอง โดยมีมนุษย์เป็นส่วนส่งเสริมให้มันสำเร็จเร็วขึ้นอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ทางโครงการยังมีการให้ความรู้เรื่องการทำเกษตรด้วยวิถีวิถีกรรมธรรมชาติ เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้กับคนในตำบล เพื่อเป็นความรู้และนำไปใช้ในครัวเรือน
4. การจัดทำข้อมูล Thailand Community Data (TCD) จำนวน 557 ข้อมูล

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

1. รายได้ที่เพิ่มขึ้น
รายได้ของตำบลเพิ่มขึ้น
เฉลี่ยร้อยละ 2.78
รายได้ของตำบลเพิ่มขึ้น
เฉลี่ย 230,900 บาท/ปี
รายได้ของตำบลเพิ่มขึ้น
เฉลี่ย 176.93 บาท/ ครัวเรือน
2. การเพิ่มผลิตภาพ (productivity)
ต้นทุนของตำบลลดลง
เฉลี่ยร้อยละ 1.18
ปริมาณผลผลิตของตำบลที่เพิ่มขึ้น
เฉลี่ยร้อยละ 7.40

ผลลัพธ์เชิงสังคม

1. เกิดการจ้างงานที่ตอบสนองต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่
2. การย้ายถิ่นฐานเพื่อออกไปทำงานลดลง
3. เกิดความร่วมมือในการพัฒนาระดับตำบลในเรื่องของ การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่
4. เกิดการผลักดันของผู้นำชุมชนในการสร้างอาชีพเพื่อความยั่งยืนให้แก่ประชาชน

ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาในโครงการระยะที่ 1 พบว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ไม่คลี่คลาย ยังมีการวางงานเป็นจำนวนมาก แนวทางของโครงการที่ดำเนินการอยู่ อาจต้องรอดูให้เกิดการวางจำหน่ายได้จริง ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้เกิดโครงการระยะที่ 2 หากปรับกฎระเบียบการดำเนินโครงการให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้นอาจทำให้มีการดำเนินการได้รวดเร็วในการพัฒนาชุมชนต่อไป

ผู้รับผิดชอบ : ดร.อภิชาติ บัวกล้า

เบอร์ติดต่อ : 06 3237 3615 หน่วยงาน : คณะวิศวกรรมศาสตร์